Jau džiugina Motiejaus Kazimiero SARBIEVIJAUS ir Baroko literatūros metams skirti renginiai

Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. XIV-1759 2025-ieji yra paskelbti ne tik dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, lėktuvo „ANBO“ ir Lietuvos aviacijos kūrėjų, bet ir Lietuvoje kūrybinį kelią pradėjusio Baroko epochos poeto Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus ir Baroko literatūros minėjimo metais. Atsižvelgus į tai Vyriausybė patvirtinto Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtą poeto Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus ir Baroko literatūros metų minėjimo programą. Įgyvendinant ją ir atskirų įstaigų, organizacijų (dažniausiai muziejų, bibliotekų) iniciatyva sudarytas renginių programas, skirtas šiems metams paminėti, jau įvyko nemažai visuomenės dėmesio sulaukusių kultūrinių renginių.

Plačią M. K. Sarbievijui (1595–1640) ir Baroko epochai skirtą programą šiemet parengė Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. Jie čia vyksta jau jau ne pirmas mėnuo ir turėtų lankytojus bei žiūrovus džiuginti iki pat metų pabaigos.

Nuo balandžio 7 iki gruodžio 31 dienos muziejuje eksponuojamos dvi M. K. Sarbievijaus knygos: 1632 m. Antverpene išleistas populiaraus poeto rinkinio „Keturios lyrikos knygos“ (*Lyricorum libri* IV) leidimas, kurio titulinį lapą puošia Antverpeno raižytojo Kornelio Galio (*Cornelis Galle*, 1576–1650) grafikos darbas, sukurtas pagal Peterio Pauliaus Rubenso (*Peter Paul Rubens*, 1577–1640) piešinį, ir rinktinė „Giesmės“ (*Carmina*), išleista Paryžiuje 1759 m., kurią muziejui 2014 m. padovanojo prof. dr. Kęstutis Paulius Žygas iš JAV.

Vienas iš itin daug dėmesio sulaukusių renginių šiame muziejuje įvyko birželio 26-osios pavakary. Jo metu žinomas reperis Pijus Opera interpretavo Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus poeziją, o Baroko muzikos improvizacijas atliko klavišininkas Vitalijus Neugasimovas ir perkusininkas Arkadijus Gotesmanas.

Iki rugsėjo kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį 14 val. Valdovų rūmų Didžiajame kieme vyksta nemokami Baroko literatūros skaitymai – M.K.Sarbievijaus eiles skaito aktorius Rimantas Bagdzevičius ir literatūrologas, kultūros istorikas, vertėjas, knygotyrininkas, bibliografas dr. Sigitas Narbutas). Šiais performatyviais skaitymais siekiama sujungti Baroko tradiciją ir šių dienų modernumą.

Muziejus kartu su Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu planuoja pakviesti žiūrovus ir į Baroko poezijos-muzikos spektaklį su vaizdo instaliacijomis.

Išsami informacija apie šiuos ir kitus šio muziejaus renginius, parodas skirtas M. K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metams skelbiama interneto svetainėje https://www.valdovurumai.lt/lt/.

Vasario 24 d. Vilniaus knygų mugėje buvo pristatytos dvi lietuvių kalba išleistos M. K. Sarbievijaus knygos: 2021 m. išspausdintos „Silviludijos“, („Miškų žaidimai“), kurią sudarė vertėja prof. Eugenija Ulčinaitė, bei 2024 m. išleista „Žvaigždės pakeičia skeptrus“. 1695 m. Kražių rankraščio poezija“ (sudarė doc. dr. Ona Dilytė-Čiurinskienė, vertėjai iš lotynų ir lenkų kalbų: O. Dilytė-Čiurinskienė, dr. Regina Koženiauskienė ir dr. Sigitas Narbutas).

Kovo mėnesį Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) ir Humanitarinių mokslų fakultetas ir studentų kūrybinė grupė „Declamationes“ pakvietė į renginių ciklą „Mėnuo, skirtas Lietuvos Barokui“. Vyko pokalbis „Visas pasaulis vaidina“, retorinė akcija „Baroko kūrėjų pašnekesiai“, renginys „VDU poetų Triumfo arka“, Literatūrinis banketas „Baroko ir Komantizmo kokteikis“. Na o balandžio 24–26 dienomis šis universitetas suorganizavo tarptautinę tarpdisciplininę mokslinę konferenciją „Dvarų istorija, kultūra ir paveldas Vidurio Rytų Europoje“.

Kovo 19 d. Vilniaus universiteto bibliotekos Pranciškaus Smuglevičiaus salėje atidaryta dokumentinio paveldo paroda „Apie dvi Baroko žvaigždes, arba Sarbievijus ir įmantrioji poezija“. Jos rengėjai pakvietė lankytojus ne tik apžvelgti žymiojo Lietuvos ir Europos poeto, Vilniaus universiteto auklėtinio kūrybą, bet ir pasigrožėti figūriniais eilėraščiais – grafinėmis formomis išsiskiriančia ir dailės elementais praturtinta poezija, gyvavusia Baroko literatūroje. Paroda veiks iki 2025 m. rugsėjo 28 d.

Minėdama M. K. Sarbievijaus ir Baroko literatūros metus, Kauno apskrities Ąžuolyno biblioteka balandžio 25 d. savo bičiulius nudžiugino išskirtiniu šių metų renginiu – „Sarbievijus persikrauna: formos keičiasi – vertybės išlieka“. Jo metu buvo oristatytas originalus, tikėtina, vienintelis pasau-

lyje išlikęs, šioje bibliotekoje saugomas M. K. Sarbievijaus leidinys „Odė palaimintajam Stanislovui Kostkai“ (1639). Čia skaitytojai buvo pakviesti ir į nepamirštamą literatūros, istorijos, meno, virtualios realybės, šiuolaikinių technologijų ir interaktyvių potyrių Sarbievijaus matricą. Knygą „Odė palaimintajam Stanislovui Kostkai“ bibliotekos fonduose 2024 m. spalio mėnesį surado Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto tyrėja doc. dr. Ona Dilytė-Čiurinskienė.

Kražiuose (Kelmės r.) esančiame M. K. Sarbievijaus kultūros centre, kuriame veikia ir muziejus, birželio 13 d. vyko pirmasis šio centro šiemet įgyvendinamo projekto „Baroko palytėti“ renginys. Jo metu pristatyta Vilniaus universiteto bibliotekos Retų spaudinių bei Rankraščių skyrių parengta paroda „Apie dvi Baroko žvaigždes, arba Sarbievijus ir įmantrioji poezija“, dr. Živilės Nedzinskaitės bei dr. Dariaus Antanavičiaus knyga „Kražių kolegijos šaltiniai“ III dalis ir Ž. Nedzinskaitės mokslo studija „Ludi Camoenales: 1695 m. Kražių rankraščio figūrinė poezija“.

Balandžio 5 d. Kėdainių pagalbos tarnyba gyventojus pakvietė į Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešąją biblioteką, kur vyko kultūrinis renginys „M. K. Sarbievijaus ir baroko ženklai dabartyje“.

Šiemet Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka turėtų surengti parodą „Motiejus Kazimieras Sarbievijus – Lietuvos Horacijus“.

Anykščių rajono savivaldybės administracija ir Vilniaus šv. Jonų universiteto bažnyčia yra įsipareigoję šių metų II–III ketvirčiais suorganizuoti K. Sirvydo kūrybos valandą Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje.

Viešoji įstaiga Bažnytinio paveldo muziejus, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus bei Šiaulių „Aušros“ muziejus rengiasi III–IV ketvirčiais lankytojus pakviesti į tarptautinę parodą „Peizažas: dailėje ir M. K. Sarbievijaus poezijoje“. Ją turėtų papildyti renginių ciklas, skirtas Baroko literatūrai, M.K.Sarbievijaus kūrybai, peizažui sakralinėje dailėje.

Kretingos rajono kultūros centras ir Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka yra numačiusi šiemet surengti Baroko literatūros vakarą „Kintanti sėkmė, nepastovios lemtys Savo valdžioje laiko vargšą žmogų“ / M. K. Sarbievijus“.

Anykščių šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia metų pabaigoje planuoja gyventojus pakviesti į parodą ir kūrybos valandą „Baroko literatūros kūrėjas Konstantinas Sirvydas“.

Anykščių rajono savivaldybės administracija, minėdama M. K. Sarbievijaus metus, yra numačiusi parengti kultūrinį maršrutą, liudijantį lietuviškos raštijos pradininko Konstantino Sirvydo (1579–1631) gyvenimą ir veiklą.

Į minėtą Vyriausybės patvirtintą programą yra įtraukta ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos planuojama surengti tarptautinė knygos kultūros tyrimams skirta konferencija, kurioje turėtų būti aktualizuota M. K. Sarbievijaus kūryba ir jos reikšmė ne tik Lietuvos, bet ir pasaulio Baroko literatūros kontekste. Ši biblioteka rengia ir parodą, kurios tikslas – supažindinti plačiąją visuomenę su Baroko epochos kultūriniu paveldu, pristatyti šios epochos kūrėjus ir jų darbus.

Trakų istorijos muziejus yra įsipareigojęs šiais metais gyventojus pakviesti į renginių ciklą „Knygos kelionė: nuo gotikos iki šių dienų“.

Panevėžio „Minties“ gimnazija yra numačiusi iki IV ketvirčio parengti ir organizuoti ekskursiją „Vilniaus barokas“ bei konkursą „Odė mokyklai“, o Panevėžio Vytauto Mikalausko menų gimnazija šiemet turėtų surengti muzikinę-literatūrinę Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus poezijos popietę.

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas netrukus turėtų pakviesti į tarptautinę konferenciją apie Lietuvos Baroko literatūros refleksiją bei į diskusiją apie Baroko literatūrą.

Vilniuje veikiantis Šv. Jokūbo kultūros centras ir Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra yra numatę suorganizuoti Karilionų koncertą, kurio metu turėtų būti atliekami Baroko laikotarpio kūriniai.

Anykščių rajono savivaldybės administracija šiais metais planuoja suorganizuoti simbolinio paminklo-atminimo ženklo, skirto Baroko literatūros kūrėjui Konstantinui Sirvydui atminti, K. Sirvydo gimtinėje (Sirvydų kaimas) atidengimo renginį ir jo metu klausytojus pakviesti į K. Sirvydo tekstų skaitymą.

Viešoji įstaiga Bažnytinio paveldo muziejus, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus ir Šiaulių „Aušros“ muziejus yra numatę III–IV ketvirčiais parengti spaudai katalogą (lietuvių k. ir anglų k.), kuriame bus pristatomas peizažo žanras religinėje dailėje, jo raida, intelektinės bei kultūrinės įtakos, peizažo svarba ir reikšmė Baroko literatūroje ir M. K. Sarbievijaus kūryboje.

Laukia ir daugiau įdomių renginių. Sekite reklamą.